

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 50 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti-vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, nerazpisane
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnitva št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Razčiščevanje.

Nikoli in nikjer ni manjkalo ljudi, ki menijo, da morala v politiki nima nič opraviti, da je poštenje v politiki popolnoma nerabno orodje. In dejansko neredko v politiki zmaga tisti, ki najbolj brezobzirno koraka pretko vsega prava in preko vseh npravnih zakonov. O tem ne manjka zgledov ne v notranji ne v zunanji politiki — ne pri nas in ne drugod. Toda če zasledujemo pot take politike, se prepričamo, da vodi končno vsikdar in povsod v propad in pogin. Politično življenje ne stoji izven npravnega zakona, marveč mu je podrejeno prav tako zasebno življenje posameznika in še bolj, saj snuje politika srečo ali nesrečo mnogo večjim krogom, nego zasebno dejanje in nehanje posameznika.

Izredno prepričevalen, presenetljivo jasno govoreč zgled za to doživljamo pravkar v naši ožji in širši domovini. Saj še nikakor ni dolgo od tega, ko se je zdela tista tajna moč, ki smo jo označevali z »belgrajsko poročico«, vsemogočna, neporušljiva; dvigala se je kakor skala, ob kateri so se morala brezupno razbiti vsa prizadevanja za ozdravljenje naših notranje-političnih razmer, tako da so že mnogi obupavali in s strahom v srcu pričakovali, da se ob tej skali razbije državna ladja sama. Eksplozija te moči, ki je delala z nezasišanim terorjem in korupcijo, so vladali po vseh pokrajinah, dasi jim ljudstvo ni bilo poverilo oblasti. Zakoniti ljudski zastopniki so bili potisnjeni v stran in niso imeli nobene moči. Danes vemo, da je tista usodna zla sila v Belgradu brezpogojno obsojena na smrt, nesrečna skala je od vseh strani podminirana in ljudstvo bo ob volitvah te mine zažgalo. Ostalo ne bo drugega po njej nego kup razvalin in črni spomini.

Toda še vse bolj nego tu se vidi prst maščujoče višje sile v naši ožji domovini, kjer se pred našimi očmi že pred volitvami ruši v prah vse, kar je bilo v službi protinarodne in protiljudske politike, predvsem pa glavna nositeljica te politike: SDS. Brez dvoma: SDS čaka pri volitvah tako ali tako neizbežen poraz. Vendar če bi bila padla pri volitvah, bi bila to vseeno nekaka častna smrt — smrt na bojišču. Usoda ji tega ne dovoli; prisodila ji je razpad pri živem telesu: njeni najboljši prištaši, njeni stebri, a kar je glavno — njena mladina v Ljubljani, v Mariboru, Celju, Ptujju jo zapuščajo. Lahko si mislimo, da se to ne godi brez velikih duševnih bojev, saj so mnogi v dobri veri posvečali stvari, ki naj bi jo zastopala SDS, velik del svojih moči, svoja najboljša leta. Da je razočaranje, ki jih goni proč od SDS, močnejše nego vsi pomisleki, daje njihovem ravnanju tragično veličino.

Kako strašno je pač morala gospodariti SDS, da je v kratkih sedmih letih popolnoma zapravila in do zadnje trohice poglajalo bogato dedščino, mogočno tradicijo dr. Ivana Tavčarja in njegovih sobojnikov! Dejansko — gospodarila je, kakor bi ne bilo na svetu nobenega prava, nobenega gospodarskega ne moralnega zakona. V politiki je brezobzirno gazila demokratično načelo, preganjala, terorizirala, uničevala eksistence in družine, prezirala vse ljudske želje in zahteve. Gospodarstvo je na naravnost zločinski način zlorabljala v partizanske svrhe in se igrala z usodo stotisočev, z dobrotitjo celega naroda. V svojem tisku je iz istega najblodnejšega strankarstva ubijala v ljudskih masah vero in moralo, vse, kar tvori npravni zaklad naroda, njegovo kulturo, njegovo dušno in telesno zdravje, njegovo bodočnost. Zares, noben tujec in najhujši sovražnik ne bi mogel iznajti brezobzirnejših, pogubnejših sredstev za uničenje, za iztrebljenje slovenskega naroda, nego se jih je v teh sedmih letih posluževala SDS z namenom, da se ohrani na oblasti. Taka stranka dejansko ne zasluži častne smrti na bojnem polju, marveč je prav, da propade in razpade v ozadju.

Ne mislimo, da bi bilo mogoče ves narod brez ostanka zediniti v enotnem svetovnem naziranju. Tudi ne mislimo, da bi bil v demokratični državi možen ali tudi le koristen enostrankarski sistem. Prepričani smo nasprotno, da bo med Slovenci tudi v bodoče vedno neki postotek ljudi, ki bodo hoteli tudi v politiki zastopati svoje, našemu nasprotno svetovno naziranje. Vendar mislimo, da je tudi med temi, posebno med njihovo mladino dosti takih, ki se pri vsem tem nočejo odtrgati od slovenske narodne celote, ki so dovolj kulturni, da ideale in voljo te celote spoštujejo, da jim je sreča in blaginja te celote več nego lastne želje. Za vse te je prišla sedaj ura, da enkrat za vselej obračunajo s stranko, ki je

Volivni proglas pašičevcev in proglas radikalne stranke.

PASIČEVCI SAMI NE ODOBRAVAJO TRIFKOVIČEVEGA NASTOPA. — MINISTER NINKO PERIČ O PROGLASU. — PRIBIČEVIĆ SE V SVOJEM PROGLASU PONUJA VLADL — DR. MARINKOVIĆ ODPOTOVAL NA BLED.

r Belgrad, 31. avg. (Izv.) Proglas pašičevcev, katerega je objavilo nekatero časopisje, je izzval tukaj živahno zanimanje. Naglasiti pa je treba, da proglas nima še oficijelne sankcije in da se zatorej ne more smatrati za končno veljavnega. Koker smo sporočili, je proglas nesel glavni tajnik Ivković v Vrnjice I. podpredsedniku stranke Stanojeviću v pogled. Dokler ga Aca Stanojević ne odobri in ne podpiše, tako dolgo ta proglas ne more veljati niti kot oficijelni proglas pašičevcev. Na vsak način pa se proglasu, v kolikor je dosedaj znan, pripisuje prevelika važnost. Proglas radikalne stranke nikakor ne veže z ozirom na znano dejstvo, da je bil glavni odbor izvoljen nepravilno in da ni bil potrjen od širšega glavnega odbora. Zato je treba proglas smatrati samo za razglas posameznikov, ne pa za proglas radikalne stranke. Ravnotakšno veljavo imajo tudi vsi sklepi, ki jih je ta ožji glavni odbor naredil. Sicer je opaziti med samimi pašičevci, da tudi oni ne odobravajo ostrega nastopa Marka Trifkovića in njegove družbe ter da smatrajo, da jim bo ta nastop samo škodoval že sedaj pred volitvami, na vsak način pa po volitvah. Kapital, ki ga skušajo kovati nekateri proti predsedniku vlade, stoji na zelo trhljih nogah.

Belgrad, 31. avg. (Izv.) Proglas radikalnega glavnega odbora v glavnem napada Veljo Vukičevića in ga dolži, da se ni obrnil glede razpusta skupščine ne na klub ne na glavni odbor, ker je bil že naprej prepričan, da mu ga ne bi odobrila. Takšen nastop radikalnega dela vlade nasproti poslanskemu klubu je iznenadil člane glavnega odbora in tudi člane celokupne stranke v državi. To presenečenje je bilo tem večje, ker se je dvomilo nad iskrenostjo namer Velje Vukičevića nasproti stranki in je napravilo nekakšno zmedo, ker imajo te volitve neko posebno smer in nalogo. Nadalje govori proglas o Davidoviću, ki je v Takovu napadel Vukičevića, sedaj pa je podpisal proglas demokratske stranke, v katerem se prošle volitve napadajo in nazivajo nasilne. Za teror, ki se danes vrši, pa ni našla demokratska stranka nobene obsodbe. Nadalje pravi proglas pašičevcev, da je stranka dva in pol meseca molčala, ker ji je bilo za edinstvo stranke. Danes pa mora izdati ta proglas. Ko sta Korošec in Vukičević napravila pakt, ni nihče vprašal glavnega odbora o vsem tem. Proglas ostro obsoja vmešavanje policijskih oblasti v postavljanje kandidatov. Vzlic temu, pravi proglas, je glavni odbor molčal, da ohrani enotnost stranke. Če pa to ni mogoče, naj nosijo za razkol odgovornost tisti, ki so pravi krivci, da je prišlo do razcepa. Nismo reagirali na govor Vukičevića, ko je dejal, da glavni odbor ne obstoja in da nanj nič ne da. Tudi se nismo dali izzvati, ko se je reklo, da so te volitve razpisane v znaku borbe proti korupciji in korupcionistov in se je s tem odkrito kazalo na našo stranko. Za kandidate so se postavljali tisti, ki so pri vladi v milosti.

r Belgrad, 31. avg. (Izv.) Prosvetni minister Ninko Perić je danes dal časnikarjem sledečo izjavo o svojem mišljenju o proglasu pašičevcev:

»Proglasa nisem še prečital. Toda iz časopisja razvidim, da je glavni odbor odbil mojo listo v podrinskem okrožju, potrdil pa je mojo

listo v Požegi. Gg. člani glavnega odbora cepijo stranko. To je najboljši dokaz, kako glavni odbor računa s celoto stranke. V podrinskem okrožju so me na okrožni konferenci soglasno kandidirali za nosilca liste. Glasovanja sta se vzdržala samo dva delegata. Na okrajnih konferencah v šestih okrajih so moje kandidate kandidirali soglasno brez kakšnega protiglasu. Mala skupina, kateri je na čelu bivši veliki župan Vasa Aleksić, je pričela po Evropi iskati drugega nosilca liste. Najprej so prosili Milorada Vujičića, bivšega ministra, naj bi bil nosilec njihove disidentske liste. Vendar pa Vujičić ni hotel sprejeti vloge rušitelja sloge v stranki. Zato so prosili Ljubo Vulovića, bivšega bosanskega namestnika. Ker niti on ni hotel sprejeti kandidature, so našli Ranka Trifunovića, ki je sprejel vlogo, da cepi listo v podrinskem okrožju. To listo je potrdil ožji glavni odbor, ki bi moral poznati strankine statute. Širši glavni odbor radikalne stranke še ni priznal tega ožjega glavnega odbora, v katerega je vskočil Trifunović. Klub narodnih radikalnih poslancev bo takoj po volitvah prevzel vodstvo stranke v svoje roke. Kar se tiče Trifunovića, ga v podrinskem okrožju ni kandidiralo ljudstvo. Pri prihodnjih volitvah mu bo ljudstvo zapelo sledečo pesmico: »Teško selu, kuda vojska prodje i devojci, koja sama dodje. Kroz tri dana njozi kaže nava: Da si poštena, ne bi došla sama.« To sem dejal radi tega, ker vidim, da se tudi državniiki, kakor Trifković, poslužuje pesmic, je ironično dejal Perić.

r Belgrad, 31. avg. (Izv.) Samostojni demokrati so danes izdali proglas na svoje volivce. Proti pričakovanju je ta proglas zelo mil in blag ter naglašja samo pripravljenost somostojnih demokratov, sodelovati ne samo pri vseh državnopolitičnih vprašanjih, marveč tudi pri reševanju gospodarskih in socialnih vprašanj. Ta ton proglasa se smatra kot Pribičevićeva neposredna ponudba vladi. Z ozirom na znano stališče tako radikalnega kakor tudi demokratskega dela vlade je jasno, da bo ostala ta mila Pribičevićeva prošnja neuslišana. Sicer se v proglasu govori o čuvanju parlamentarizma in o veliki demokratski ideji, ki jo zastopa Pribičević.

Tak ton tega proglasa je vsekakor posledica pokreta, ki se čuti v vrstah samostojnih demokratov in o katerem smo zadnje dni precej poročali. Poslednje vesti, ki prihajajo iz pokrajine, potrjujejo poročila glavnega odbora demokratske stranke o popolnem razsulu Pribičevićeve stranke v Srbiji in deloma tudi v prečanskih krajih. Demokratski glavni odbor se bo ponovno sestal te dni in bo reševal o novih prošnjah dovčerašnjih Pribičevićevih pristašev za sprejem v demokratsko stranko.

r Belgrad, 31. avg. (Izv.) Z nocojšnjim večernim vlakom je odpotoval na Bled zunanji minister dr. Voja Marinković v spremstvu šefa svojega kabineta g. Pelivanovića in tiskovnega ravnatelja g. Hadžigorgjevića. Voja Marinković bo ostal na Bledu dva dni, nato pa odpotuje v Ženevo, kjer bo prisostvoval kot vodja naše delegacije VIII. zasedanju D. N. Marinković potuje najprej na Bled, da kralju poroča obširno o programu letošnjega zasedanja D. N. in o vseh poslednjih važnih notranjih in zunanje-političnih dogodkih.

Pogrešano naše letalo se je razbilo.

PODPOLKOVNIK PETROVIĆ MRTEV. — PILOT TEŽKO RANJEN.

v Innsbruck, 31. avgusta. (Izv.) Jugoslovansko letalo, ki se je v soboto izgubilo, so po daljšem iskanju našli včeraj popoldne pod goro Isabellaspitze na ledeniku pri vasi Reutlinter. Letalo je popolnoma razbito. Sodj se, da je trečilo v meglji ob ledenik. Pri letalu je

tako strašno grešila nad slovenstvom in se vsaj zaenkrat pridružijo tistim, ki so s svojim dosedanjim delom dokazali, da jim je narodna blaginja sveta stvar in ki osebno in politično jamčijo za to, da zaupanja naroda tudi v bodoče ne bodo zlorabili. Dr. Korošec je o tem že opetovano izpregovoril pošteno in odkrito besedo, zadnjič v Ptujju. Vidi se, da se njegove besede obistinjujejo. Vsi še zdravi napredni elementi se naglo obračajo od Pribičević-Zerjavove družbe.

ležal pilot jugoslovanski poročnik z večkrat zlomljeno nogo. Obe nogi ima zmznjeni. Nekoliko v stran je ležal mrtev komandant podpolkovnik Petrović, ki ni imel nobene poškodbe in je najbrže zmznil. Oba ponesrečena bodo prepeljali v Klösterle na Predarlskem. Nesreča se je zgodila na zahodni strani Arlberga. Verjetno je jugoslovansko letalo že nastopilo polet v Dübendorf, pa je v meglji treščilo ob ledenik.

POLJSKO-RUSKI KONFLIKT RADI UMORA VOJKOVA.

v Moskva, 31. avgusta. (Izv.) Radi konflikta, ki je nastal med Mosko in Poljsko radi umora Vojkova, sta imela poljski poslanik Patek in Čičerin daljši razgovor, ter se smatra, da je ta afera prišla v odločilni stadij.

Moravčani!

V nedeljo, 4. t. m., ob 7 zjutraj, se vrši na trgu v Moravčah velik volivni shod SLS. Poročal bo g. dr. Korošec in drugi poslanci. Pridite od blizu in daleč!

Kamničani!

Načelnik SLS g. dr. Anton Korošec govori v nedeljo, 4. septembra t. l., ob 10. uri dopoldne v Kamniškem domu. Somišljeniki, udeležite se shoda polnoštevilno!

Loebe o francosko-nemškem zbližanju.

v Pariz, 31. avgusta. (Izv.) Predsednik državnega zbora Loebe je izjavil zastopniku lista »Petit Parisien«: »Prva etapa nemško-francoskega zedinjenja je podpis nemško-francoske trgovinske pogodbe. Druga etapa bo, kakor v Franciji dobro vedo, v tem, da se popolnoma izprazni Porenje. Tretja etapa pa bo dosežena tedaj, ko Nemčiji in Franciji med seboj ne bosta imeli ničesar več zahtevati in bosta skupno imeli obravnavati nove mednarodne naloge. Dalje se mora ugotoviti, da obstoji v Nemčiji samo eno mnenje glede izpremenitve vzhodnih nemških mej. Ta izprememba pa se mora izvršiti samo mirnim potom preko D. n. Dokler to ni mogoče, se mora to vprašanje začasno odstaviti z dnevnega reda.

POSADKE V PORENJU.

v Berlin, 31. avgusta. (Izv.) Ministrstvo za zunanje stvari je bilo obveščeno o sklepu zasedbenih držav, da se bo število vojaških posadk v Porenju zmanjšalo. V obvestilu se določa, da bo število čet, ki naj se iz zasedenega ozemlja umaknejo, znašalo 10.100 mož.

Polet v Ameriko.

v London, 31. avgusta. (Izv.) Ob 7.31 zjutraj je Fokkerjevo letalo E. F. z letališča Upavon Wiltshire startalo za polet v Ottawa v Kanadi. Na letalu se nahajajo kapitan Hamilton, polkovnik Minkin in princesa Löwenstein-Wertheim. Navzlic temu, da je bilo letalo zelo obteženo, je gladko startalo in se z ugodnim vetrom v gosti meglji podalo na pot preko Batha. Princesa se je že davno privadila letanju. Polet ima smer preko južne Irske proti Novi Fundlandiji. Princeso je spremljal na letališču katoliški nadškof iz Cardiffa, ki je pred poletom blagoslovil letalo in princesi želel srečno pot. Princesa Wertheim je izjavila, da je prepričana, da se bo polet posrečil in da bo med poletom pomagala voditi letalo. Tudi stotnik Hamilton je prepričan, da bo polet uspel. Minkin misli, da bo prispel v Ottawa v 36 do 40 urah. Letalo je vzel s seboj živil za dva dni in 800 galon bencina. (Galona drži 4 litre in 543 kubičnih cm.)

v Carigrad, 31. avgusta. (Izv.) Ameriška letalca sta danes zjutraj s svojim letalom »Ponos Detroita« priletela v Carigrad.

TRGOVINSKA POGAJANJA S ČESKOSLOVAŠKO.

v Praga, 31. avgusta. (Izv.) Za trgovinska pogajanja z Jugoslavijo so končane vse priprave. Točni termin začetka pogajanj se bo objavil po jugoslovanskih volitvah v narodno skupščino. Pogajanja bo za Čekoslovaško vodil ministrski svetnik dr. Križman. Kot kraj pogajanj se navaja predvsem Praga.

VELIKANSKO RUDIŠČE KALIJA ODKRITO.

v London, 31. avgusta. (Izv.) Kakor se poroča iz Moskve, je v ozemlju Solikamsk v deželi Samojedov na zapadnem robu uralskega gorovja našel profesor Preobraženski velikansko rudišče kalija na terenu, ki obsega 20 milj. Če se ta vest uresniči, je s tem odkrito kalijsko ozemlje, ki je največje na svetu. Izrabljanje teh ogromnih ležišč kalija bi silno vplivalo na ves mednarodni trgovski svet. Smatra se, na naj se ta vest zaenkrat sprejme z vso previdnostjo, ker ni izključeno, da gre za kak borzni manevar.

POGREB LIVORNSKIH ŽRTEV.

e Livorno, 31. avg. (Izv.) Danes se je vršil svečan pogreb 18 vojakov, ki so izdihnili pod ruševinami vojašnice Cuchiari. Vlado je zastopal prometni minister Ciano. Krste so prepeljali na železniško postajo, odkoder se trupla prepeljejo v domače rojstne kraje posameznih vojakov. Kardinal Massi, nadškof v Pisi, je obiskal ostale ranjence v bolnici. Ko je Musso lini zvedel za izid policijske preiskave, je nakazal iz svojega fonda 10.000 lir za družine ubitih vojakov. Domneva se, da gre za atentat na vojašnico. Listi prinašajo le uradna poročila.

Nezaupnica mestnemu pospodarstvu v Ptuj.

30. t. m. se je vršila seja mestnega sveta, na kateri se je imel odobriti računski zaključek za l. 1926. Ko je referent dr. Fermevc končal svoje poročilo, je zaprosil za besedo občinski svetnik Rupa (SLS) in med splošno tišino podal sledečo izjavo:

»Glede na nerednosti v mestnem gospodarstvu pri blagajniškem poslovanju in knjigovodstvu, ki so se odkrile zadnji čas povodom kazenskega postopanja proti mestnemu blagajniku, se upravičeno domneva, da računski zaključki niso pravilni, to pa kljub temu, da so se predložili mestnemu svetu v odobritev. Tako, kakor jih je sestavilo uradništvo, jih je tudi odobril in pregledal finančni odsek. Mestni svet je torej potrdil računске zaključke prejšnjih let v zaupanju na poštenost uradništva, sposobnost onih, ki so račune pregledali in odobrili in v zaupanju na odgovornost župana. Kljub odobritvi teh računskih zaključkov je dejstvo, da so se malverzacije pri našem mestnem gospodarstvu vršile skozi celo vrsto let, ne da bi jih merodajni činitelji zasledili. Zato tudi za današnje računске zaključke ne moremo glasovati. Imamo povoda dovolj, da smo zgubili vsako zaupanje v toč-

nost računskih zaključkov, vodstvo naše mestne uprave in v g. župana. Zato izražamo nezaupnico vodstvu mestne občine in predlagamo, da se da predlog za nezaupnico na glasovanje na današnji seji.»

Podžupan Blažek, ki je sejo vodil, je moral dati ta predlog kljub odporu svojih pristašev na glasovanje. Izid je bil za pristaše sedanega režima na ptujskem magistratu porazen. Za nezaupnico je glasovalo 6 občinskih svetnikov SLS, 4 Nemci in 1 socialist, torej skupno tri kompaktne politične stranke, ki predstavljajo izraz javnega mnenja na ptujskem magistratu. Proti je glasovalo 7 pristašev SDS in NSS. Ta nezaupnica je tem pomembnejša in dalekosežnejša, ker je izšla iz mestnega sveta samega in kateri mora nujno slediti razpust občinskega sveta.

Tako je tudi na ptujskem magistratu SDS-režim zadobil smrten udarec. SDS gospodarstvo in gospodstvo povsod propada. Povsod odpadajo od SDS pristaši in se vpisujejo v Davidovičovo stranko-matico; Zerjav-Kramar-Ribnikar ostanejo kmalu generali brez armade. Tudi v Ptujju se vrste SDS vsled gospodarstva te stranke rapidno redčijo.

Iz delovanja mariborskega oblastnega odbora.

Maribor, 31. avgusta.

Kakor smo že poročali, je dovolil g. finančni minister mariborskemu oblastnemu odboru najetje posojila v znesku 10 milijonov dinarjev.

Kako zaupanje, da uživa oblastni odbor, v katerem ni niti enega esdesarja, je dokaz, da so se ponudili za realizacijo posojila domači in inozemski denarni zavodi. Med inozemskim kapitalom sta prednjačila pri ponudbah Francija in Anglija. Oblastni odbor je sklenil, da bo posegel po domačem kapitalu in se bo začelo posojilo realizirati tekom prihodnjega tedna. Posojilo se bo uporabljalo za izboljšanje zdravstvenih razmer v oblasti, za popravilo cest, regulacijo rek in potokov, za melioracije in za odstranitev škode,

katero povzročajo ob neurjih hudourniki.

Poročali smo že tudi, da je ena najnujnejših potreb za mariborsko oblast zgradba nove in moderne umobolnice. Oblastni odbor se je odločil, da se bo zgradila umobolnica na posesti grofa Schönborna v Slivnici pri Mariboru. Grof se je branil pri prvi ponudbi oblastnega odbora odstopu posesti v obsegu 70 oralov, a sedaj je ponudil sam odboru posest proti primerni denarni odškodnini.

Za zgradbo umobolnice bo najel odbor posebno posojilo in se bo začel graditi zavod v presledkih in skrajaj največ za 100 bolnikov.

Zgradba nove umobolnice bo ena glavnih zaslug mariborskega oblastnega odbora in celotne SLS.

Državni uradnik naj dela, voli in plačuje za SDS.

Dne 1. januarja so prejeli od tajništva SDS državni uradniki tole izjavo:

Podpisani v izjavljam, da sem pristaša narodnega edinstva in jugoslovanske državne misli, to je idej, pod katerimi nastopa Narodni blok.

Izjavljam, da hočem delovati z vsemi močmi za čim lepši volivni uspeh Narodnega bloka v mariborsko-celjskem volivnem okrožju, za listo, katere nosilec je g. prof. dr. Ljudevit Pivko in se zavežem prostovoljno s častno besedo, da bom glasoval za to listo.

..... dne 1924.

Lastnoročni podpis: Podpis poverjenika:

To izjavo je moral potem naslovljenec, ko jo je podpisal, vrniti tajništvu SDS, nakar je dobil potrdilo SDS, da se smatra brezpogojno za pristaša Narodnega bloka in da je plačal pristopnico. Za te izjave je namreč moral vsak plačati po 1, 5 in 10 dinarjev in sicer je plačal 1 dinar, kdor je prejel rdeči, 5 dinarjev, kdor je dobil beli in 10 dinarjev, kdor je dobil zeleni formular za volivni fond SDS.

Kdor ni tako storil, je že vedel kaj ga čaka.

Milan Fabjančič:

V viharju pod Triglavom

Gabrijel Čepan je bil Dolenjec po rodu in po duši. Gorel je za mirne in tihe naravne krasote nizkih gričev z belimi cerkvicami, se divil z mehkiimi bukovimi gozdi obraslim goram, se zatapljal v otožno slavčenko zdihovanje ob večernih mrakovih v gostem leščevju, ki trepeče v mlečnem soju drhteče mesečine, se zazibaval v poredno žuborenje nemirnih potočkov, vijočih se preko zelenih livad v ponižnih dolinicah, ki jih senči otožno vrbovje, ko zahaja solnce za položnimi holmi. Ljubil je strme vinske gorice z jokajočimi trtami spomladi, z rdečim mareličnim cvetom in breškinim vonjem; ljubil je cvileče goslanje jesenskega krička, ki pod obloženo trto zdihuje zvezdam. Ves je bil prižet s svojim srcem na okajane slamnate strehe dolenjskih vasi, v reber zleknjenih in na kup znešenih kakor jata črnih počivajočih golobov, ki se nad njimi vije sivi dim iz sajastih ognjišč.

Tistih visokih gora, ki režejo oblake in ščegotajo s svojimi ostrimi vrhovi po božji bradi, tistih ni ljubil, celo bal se jih je; bal se je brezdanih prepadov, skalnatih robov, visokih sten, ruševnega se snega, lomečih se skal in razdvajanih hudournikov. Vendar pa je v dnu srca hranil trdno vero v nedoumljivo krasoto teh visokih podnebnih strahot in se ni mogel načuditi tihi, resni, v oddaljenosti zazrti lepoti zasneženih velikov. Če bi mogel, bi z roko pogladil topečo se belino

njihovih raztrtih hrbtov in nasekanih temen, pogladil bi jih nežno, prepetaje, da bi si ne ožgal prstov na svetlordečih, v solcu gorečih plamenih. Vlekla ga je k sebi pravljica skrivnost Zlatorogovih razdejanih vrtov, vleklo ga je petje in prelestni ples belih žen, vabilo ga je bogastvo srditih pritlikavev-gostobradcev; kar zatrepetal je, tako ga je prevzemalo hrepenenje po teh daljnih, visokih strminah, po teh divnodivjih krasotah. Pa se mu je zadelo, da visoko iznad njih stoji bela smrt, zavita v oblaki plašč in preži srepogleda, po kom bi zamahnila s svojo ostro koso, da bi njen mrzli žvižg prešinil vso širno lepo domovino... Zaobrnila se mu je misel v šumeči topli bukov gozd, domovje skrivačoče se kukavice, njegovo uho je prisluhnilo otožnodrobečemu zdihovanju malega slavčka in zabrnelo je v njem na desetine malih zvono, ki s holmov in brd bude večerne sence v zasneženih dolinah.

Gabrijel Čepan pa je imel prijatelja Antona Vetrana, ki je kaj rad pipo kadil in jo vedno prižgal, ker mu je venomer ugašala. Vetran je bil kljub svoji obilnosti postal vnet hribolazec, četudi ni imel niti v mislih namenja, da bi se proslavil s plezanjem po ostrih zobinah in visokih čerch. Prišel je svojo novo nedeljsko zabavo s Šmarno goro, jo nadaljeval s Svetim Joštom, se popel na Golico, se zaril v peščene steze Kamniških planin pa nikjer do vrha, ker je bil v takih umetnostih še premalo izkušen. Predvsem pa si je kupil tiste težke čevlje, ki so polni železnih zob, da se bolj zlahka zagrižejo v kamnate steze in ska-

Uboga SDS.

V mali sobi rokodelskega doma na Viču je imel sinoči shod odstavljani podpredsednik SDS dr. Puc. Na Viču, ki ga je »Jutro« proglasilo pred par tedni za novo napredno trdnjavo, ki jo je SDS iztrgala klerikalcem, je prišlo na shod reči, piši in beri 34 oseb. Med temi pa niso bili le Vičani, ampak so všteti vsi spremljevalci dr. Puca iz Ljubljane.

Da bi cela reč ne izgledala tako klaverno, so med zborovanjem hoteli priti na shod tudi nekateri pristaši drugih strank. Pa so se jih SDSarji ustrašili, vrata zaprli in svoj shod proglasili za sestanek zaupnikov, h kateremu imajo vstop samo povabljeni.

SDS res bolje napravi, da ne priredi nobenega shoda več. Kajti pri vsaki taki priložnosti se pokaže vsa njena revščina v prekričeji luči. Ljudi je sram, da bi hodili na shode SDS. Označba za pristaša SDS je postala žaljiva za vsakega poštenega človeka.

Zahvala in prošnja gg. poslancem Jugoslovanskega kluba.

Dolgo smo morali prositi železničarji-provizionisti na vse strani, da bi dobili vozne olajšave. Toda nikjer nismo našli toliko razumevanja in naklonjenosti kakor ravno pri poslancih Jugoslovanskega kluba, ki so nam šli na vso moč na roko. Posebno hvalo pa zaslužijo gospodje poslanci Smodej, Sušnik in Zebot, ki so nam dosegli iste vozne olajšave, kakor jih imajo aktivni delavci.

Obenem pa prosimo gospode poslance, da bi izposlovali tudi to, da dobe nad 16 let stari otroci, ki se vozijo v šolo, ali se uče rokodelstva oziroma obrti, iste ugodnosti, kakor otroci

Matija Škerbec

častni kanonik, bivši dekan v Krkavcih v Istri, ki je praznoval 31. t. m. šestdesetletnico svojega rojstva. Kot zavednega Slovenca in značajnega duhovnika so ga Italijani pregnali in živi sedaj pri svojem nečaku v Trzinu. (Glej listek v 195. številki »Slovenec« od 31. avgusta.)

pod 16 leti, zlasti pa brezplačne dijaške vozovnice.

Jesensko zasedanje Društva narodov.

v Pariz, 31. avgusta. (Izv.) Briand je snoči začelte razgovore z Chamberlainom danes nadaljeval. Dasi so tudi sedaj na oficijelnem dnevnem redu samo sekundarna vprašanja, se v tukajšnjih političnih krogih z največjim zanimanjem opazujejo politični dogodki ženevskega jesenskega zasedanja, katerega pomen je tem večji, ker bo prisotnih obenem nič manj kakor 20 ministrov za zunanje stvari. To leto izstopita po turnusu kot člana Sveta odposlanca Belgije in Italije. V pariških poučenih krogih se smatra, da je zagotovljeno, da bo belgijski član zopet izvoljen. Mesto češkoslovaškega člana pa pripada sedaj Finske političnih krogih smatrajo, da bo na prihodnjem letu zastopala Argentina. V francoskih političnih krogih smatrajo, da bo na prihodnjem zasedanju romunsko-madžarski konflikt spraval Svet D. n. v zelo siten položaj.

v Pariz, 31. avgusta. (Izv.) Več listov je napadlo Brianda radi njegovega včerajšnjega govora. Tako piše »Avenir«: »Briand ve dobro, da locarnska politika v Franciji pomeni vedno večje zlorabljanje, ker Locarno ne zagotavlja miru, temveč pomeni neizogibno vojno. Že l. 1917. je Briand začel razgovore s sovražnimi silami, ki bi lahko povzročili, da bi Francija zgubila vojno. Takrat se je Briand še pravočasno rešil iz zanke, ter želimo samo, da bi se tudi sedaj pravočasno rešil, ko je na tem, da že dve leti dela na to, da Francija zgubi mir.«

v Zeneva, 31. avg. (Izv.) O priliki septembarskega zasedanja Sveta Društva narodov in glavne skupščine bo prišlo v Zenevo nič manj kakor 22 evropskih ministrov za zunanje stvari. V Zenevi vlada že zelo živahno vrvenje. Še nikdar ni bilo tam toliko turistov z vsega sveta. Nemška delegata nista izstopila v Zenevi, marveč sta zapustila vlak že v Lausani in sta zvečer dospela z avtomobilom v Zenevo, kjer

sta se nastanila v hotelu »Metropole«. Jutri najbrže se ne bo javne seje, temveč bo samo tajna seja za določitev dnevnega reda. Chamberlain pride šele jutri zjutraj in če bo utrujen, bo tajna seja šele popoldne. Briand, ki je zadržan v Parizu radi seje ministrskega sveta, pride v Zenevo šele v soboto, tako da prva seja najbrže ne bo imela posebnega značaja. Tudi privatni razgovori posameznih ministrov med seboj se bodo začeli najbrže šele v soboto. Kot predsednik pride na vrsto delegat države Chile. Predsedstvo za glavno skupščino, ki se bo začela v ponedeljek, še ni določeno. Gotovo je le, da pride na vrsto Južna Amerika, proti kandidaturi Uruguaya pa je sedaj vložena še ena protikandidatura.

Sestanek ministrov Male antante v Ženevi.

v Praga, 31. avg. (Izv.) Prihodnji petek in soboto se sestanejo v Ženevi trije zunanji ministri Male antante k posvetovanju, pri čemer bodo razpravljali tudi o akciji Rothermera proti državam Male antante.

Chamberlain v Parizu.

v Pariz, 31. avg. (Izv.) Angleški zunanji minister je bil danes popoldne svečano sprejet v pariški mestni hiši. Seje so se udeležili številni ministri, predvsem seveda Briand, ki je angleškemu zunanjemu ministru izročil zlato knjigo Francije, ki jo vsi pariški listi označujejo kot oficijelno darilo prijateljstva francoskega naroda angleškemu narodu. V Parizu izjavljajo, da kot prejemnik te dragocene knjige ne more biti vrednejši nihče drugi, kakor ravno Chamberlain, ki ima odlične zasluže za sklenitev angleško-francoske prijateljske pogodbe in ki je tudi sicer vedno nastopal v korist Francije pri mučnih pogajanjih glede medzavezniških dolgov.

Ker še nikdar nista hodila po tej poti, sta željno iskala znamenj ob poti, da bi ne zašla. Vročina je pritiskala in Vetrana, ki se je pričel potiti, je polagoma odlagal kar po vrsti suknjič, telovnik in slednjič še srajco, da je hodil skozi senčnat smrekovi gozd kakor cirkuški rokoborec, zakaj bil je zelo širokopleč. V desnici je vihtel cepin in šel popolnoma prazen, ker je Čepana obložil z vso svojo navlako, ki jo človek v prirodi pravzaprav ne potrebuje. Vetran je menil:

»Veš, Čepan, da mnogo turistov hodi po gorah brez srajc? To je silen užitek! Naj se tudi koža nadiha tega planinskega zraka!«

Mladeniško je koračil Anton Vetrana z dvignjenim cepinom in mahoma z njim naskočil mladega gada, ki pa se je bliskoma skril v resje kraj poti. Ni ga več videlo Vetrano oko, četudi je sekal s cepinom po resju, da bi uničil plahlega strupenca.

»Ušla je nesnaga! Včasih so po dinarju plačevali gadje glave!«

Prišel je kresati iskre v pipo, ki mu je ugasnila. Ker se mu je potila glava, je odložil tudi kapo in jo zataknil Čepanu za nahrbtnik.

»Tu po ravnini ti nesi, Čepan; ko se bova vzpela vkreber, ti bom odnašal. Vsak nekaj časa. Imenitno je hoditi takole na pol gol, če greš v gore. Silen užitek, Čepan!«

Skozi večjeve je so se v daljavi prikazovali skalnati triglavski skladi, ob katere so v višinah butale mestoma sive megle, se zajedale v strme razpoke, lizale prepadne stene in izginjale razpršene od solčnih žarkov. Na

v Pariz, 31. avgusta. (Izv.) Angleški zunanji minister Chamberlain je o priliki, ko so mu darovali zlato knjigo Francije, imel govor, v katerem se je za darilo zahvalil v imenu Anglije. Rekel je: »Francijo ljubim iskreno, ljubim jo v dnevnih veselja in morda še bolj v dnevnih nesrečah, ker sem takrat najboljše ugotovil njen pogum in energijo. Ljubim jo, kakor ljubimo žensko, in če se smem tako izraziti, ravno tako njene napake, kakor njene vrline. Zato nihče ne more občutiti večjega veselja radi prejema zlote knjige, kakor jaz, ker knjiga pomeni znak angleško-francoskega prijateljstva. Vendar pa ne moremo vseh naših zadev reševati s čustvi. Glava mora ostati gospodar svojih odlokov. Skupno delovanje obeh naših držav je zgrajeno obenem na čustvu in pameti. V časopisih sem

bral govor, ki ga je imel včeraj francoski zunanji minister. To je več kot govor, to je politična gesta največjega pomena. To je priznanje, katero v imenu svoje države popolnoma podčrtavam. Navzlic napadom, katerim smo izpostavljeni, in obupanju, ki se širi okoli nas, bomo brez slabosti nadaljevali delo poravnave, za katero nudi naše prijateljstvo pogoj in garancijo. Hočemo imeti zaupanje do nas in do drugih. Respekt, ki ga imamo pred pravom drugih, nas mora dovesti do tega, da bomo respektirali naše lastno pravo. Prepričan sem, da bodo, ako naša dva naroda ostanejo složna, koristila ravnodušje velike za nas, kakor za ves svet. Če bomo dalje gojili francosko-angleško prijateljstvo, bo to do konca zgodovine zagotovilo mir in enotnost.

Kneginja Esterhazy začetnica Rothermerove akcije.

v Praga, 31. avg. (Izv.) Kakor poroča neka tukajšnja privatna korespondenca, je iniciativa Rothermerejeve akcije za revizijo triansonske pogodbe izšla od kneginje Esterhazy, ene izmed najvplivnejših madjarskih aristokratkinj, ki je pred nekaterimi meseci dalj časa bivala v Londonu in se seznanila z Rothermerom. Bivši madjarski minister Ladislav Nagy, ki je tudi bil takrat v Londonu, je bil pri Rothermeru sprejet s posredovanjem kneginje Esterhazy. Pri tem se je Rothermere dal in-

formirati o željah in zahtevah Madjarov. Tudi je kneginja Esterhazy bila ona, ki je povabila Rothermereja, di obišče Madjarsko, da se o razmerah sam prepriča. S pomočjo madjarskega plemstva, v čegar krogih je lord Rothermere občeval v Budimpešti, je dobil od madjarske vlade vse informacije za svojo akcijo. Madjarska vlada je v svrhu informacij lorda Rothermereja vzdrževala v Londonu tudi dva posebna legacijska svetnika.

Romunska narodna kmetska stranka za princa Karla.

v Bukarešti, 31. avgusta. (Izv.) Kakor poročajo romunski listi, se je generalni tajnik narodne kmetske stranke poslanec Magyaru, ki se udeležuje sej interparlamentarne unije v Parizu, večkrat sestal z romunskim bivšim princem Karlom ter se z njim tudi javno pokazal. »Cubantule« *piše, da je ta vest povzročila v vladnih krogih vznemirjenje. Ministrski predsednik Bratianu je poslal narodni kmeti stranki pismo vprašanje, ali je Magyaru postopal po lastni inicijativi ali po nalogu vodstva stranke. »Politikac« *piše, da je Magya-**

ru pred svojim odhodom v Pariz obvestil vodstvo stranke, da se bo v Parizu sestal, s komur se bo hotel. Predsednik stranke Mariu in podpredsednik Michala odobravata, stališče Magyaru-a. Politični krogi dobro uvidevajo, zakaj gre. Nastop Magyaru-a je v zvezi z raznimi izjavami kongresa narodne kmetske stranke v Albi Julii. Po njihovem mnenju je postopanje te stranke zelo nevarno in je naperjeno proti obstoječemu pravnemu redu.

SEIPEL SE UDELEŽI SKUPŠČINE NEMŠKIH KATOLIKOV.

v Dunaj, 31. avg. (Izv.) Zvezni kancler dr. Seipel se jutri za nekaj časa odpelje v Nemčijo. Udeležil se bo 66. glavne skupščine nemških katolikov v Dortmundu ter bo imel govor z naslovom »Delo in kapital v krščanskem pojmovanju«.

BELGIJSKI FINANČNI MINISTER NA DUNAJU.

v Dunaj, 31. avg. (Izv.) Belgijski finančni minister Theunis je danes prišel v privatnem poslu na Dunaj, kjer bo ostal kratko časa.

MEDNARODNA ZELEZNIŠKA KONFERENCA.

v Praga, 31. avg. (Izv.) V Košicah na Slovaškem se je danes začela mednarodna železniška konferenca, katere se udeležujejo zastopniki češkoslovaške, nemške, madjarske, avstrijske, jugoslovanske, poljske, romunije, švice, grške, turške in norveške, kakor tudi zastopnik Mednarodne družbe spalnih voz. Konferenca bo trajala nekoliko dni ter bo razpravljala o ureditvi cen za tovorni in osebni promet.

SLED O LETALCU REDHERE-U.

v Newyork, 31. avg. (Izv.) Prvo sled o izgubljenem letalcu kapitanu Redheru je našel norveški tovorni parnik »Kristian Krogh«, ki je priplul v Jamaico. Parnik je zapazil letalo

vso pokrajino pa je pritiskala jeklena soparica, da so se muhe in brenclji razdraženo spretelavali in se zadevali v obraz pogumnih turistov.

»Vetran, dež bo...« *je zadržal nad vremenom Čepan, ki bi se bil najraje vrnil, kakor da je nekaj slutil. Pred očmi mu je stopil obraz dovškega župnika, ki ga je na kolo dvorcu, četudi ga ni poznal, vprašal:*

»Ali na Triglav?«

»Da...« *je kratko odgovoril Čepan in ni prejel, kako so ga objele skrbne župnikove oči od glave pa do obvala, zakaj Čepan je bil oblečen, kakor bi šel na izprehod v ljubljansko okolico. Nato so župnikove oči splavale nad triglavske višine in se ustavile na modrem nebu, ki je po njem plaval komaj vidna zastrtost. Kakor da so hotele župnikove ustne nekaj spregovoriti, kakor da so se zajejle v njegov obraz skrbne sence, se je zdelo Čepanu.*

»Vetran, dež bo, v nekaj urah bo grmelo...« *je ponovil Čepan in se zadržal v skalnate strmine, ki so težke štrlele proti nebu in se širile v solnični pripek. Tam pod temi stenami se je jenjala dolina in nikjer ni bilo spoznati, kje naj bi se spenjala pot kvišku. Bilo je videti vse tako strmo kakor navpičen zid, ki nemilostno zapira vsa pota in ti s prstom kaže: »Vrni se!«*

»Ne vem, Vetran, kako bova plezala,« *je zaskrbelo Čepana, ki ga je nahrbtnik že malo silil k počitku. »Kod bo šla najina pot?«*

Nikjer položnega prehoda, vsepovsod višave, stenovite zaseke, v katerih se je bliščal

topeč se sneg.

»Ho,« *je vzkljnil Vetran, »od daleč se vse drugače vidi kakor pa je v resnici. V Kamniških planinah je vse kaj drugega; tam je šele navkreber. Sicer — šla bova, dokler bova mogla. Se bova pa vrnila. Saj ni nikjer zapisano, da morava ravno letos biti na Triglavu. V knjigi tudi piše, da ta pot ni nič kaj posebno težka, le na nekaterih mestih je treba paziti. Samo čudno se mi zdi, da ni nikjer nobenega turista.«*

»Morebiti pa ne hodijo radi tod, rajši z druge strani,« *je mislil Čepan, ki ga je minilo veselje, da bi se vlačil po teh stenah in bi bil že rajši gledal Triglav z ljubljanskega polja. »Ti, Vetran, midva letos ne bova na Triglavu; se mi vse zdi.«*

»Zakaj ne?« *se je vznemljil Vetran. »Bova že videla, ko bova gori. Vrh Triglava lahko prorokuješ, kolikor hočeš!«*

Vetran si je oblekel srajco in si naložil nahrbtnik. »Saj ni tako težko!« *je menil in jo krepko mahnil dalje.*

Pot se je stisnila v stezo in se pričela dvigati, drevje se je umikalo in pred njunimi očmi so se v vsej pustini in krasni divjosti izprile nebotične stene. Na desni se je v strmi rebi zamolko oglašal kravji zvonec, na levi pod stenami pa je odmevalo meketanje belorunih ovac, ki so mulile sočno planinsko travo po jasicah med nizkim grmičevjem. Vedno nižja je bila dolina, Vetran in Čepan pa vedno višja. Dolina se je s svojim temnim smrekovim gozdom in belim prodrom, ki so ga nanesle hudournne in spomladanske vode,

Kaj se godi doma

Pozdrav slovenski domovini.

Iz Bohinja smo prejeli: Bivač ob krasnem Bohinjskem jezeru, kjer se izobno imamo, čutimo — Vaši gostje iz Nemčije — potrebo, da od tu pošljemo pozdrav vseh slovenski domovini. Občudujemo lepoto Vaših gora in dolin, krasoto Vaših jezer in planin in odkrito povemo, da bi prav radi tukaj ostali, ko bi naša domovina ne klicala nazaj. Povabimo Vas, da obiščete tudi Vi nas, kjer sicer ne boste videli toliko naravne krasote, pač pa ogromno rudnikov in dimnikov, a dobra arca tudi. Spoznavati se moramo vedno bolj, Slovenci in Nemci, in se bomo tudi bolj vzljubili. Srčno se zahvaljujemo za prijaznost in ljubezen, s katero smo bili sprejeti od vseh in povsod, ter obljubljam, da pridemo še! — Bog živi Slovenijo in nje gostoljubno prebivalstvo! — V imenu vseh rektor Avgust Hegenkötter. — Iskreno se radujemo, da se naši odlični nemški gostje v naši domovini tako dobro počutijo. To kaže, kako naravno in neprisljano prijateljstvo se more razviti med nami in velikim nemškim narodom. Dragim nemškim gostom kličemo: Pridite še in še!

Dr. Tomanova stoletnica v Kamni gorici.

Kakor je bila zamišljena, tako se je tudi izvršila: skromna je bila, a bila je prisrčna. Domačini so bili skoro vsi, sosedov je bilo tudi precej, tako da je bil obširen prostor pred Tomanovo rojstno hišo dosti poln.

Ob 3 je otvoril slavnost g. Mikelj in pozdravil vse navzoče, zlasti edinega še živečega sorodnika pokojnikovega, nečaka g. Aleksandra Tomana, potem došle goste, občinski odbor, Orle in gasilce, nakar je domači pevski zbor zapel še vedno lepo Tomanovo pesem »Savice, ki jo je uglasbil Rihar. Nato je stopil na oder slavnostni govornik g. prof. dr. Joža Lovrenčič, ki nam je izčrpno podal življenje in delo dr. Tomana. Lep, skrbno sestavljen govor je poslušalo občinstvo z velikim zanimanjem. Orisal nam je pokojnega kot pesnika in politika, ki se je pošteno trudil, da bi pridobil sodobnike za svoje vzore: Boga, svobodo, domovino, kar se mu je tudi posrečilo. — Po govoru je zadonela slavljenceva »Pesem koroških Slovencev, uglasbil Gerbič.

Drugi govornik, g. dr. Lončar, pozdravi zborovalce kot predsednik Slovenske Matice ter slavi dr. Tomana kot ustanovitelja in dobrotnika Matičnega. Kot zgodovinar označi slavljenca, ki ni bil sicer prvi med pesniki in politiki svoje dobe, a je vendar mnogo storil za probudo svojega naroda in tako dosegel mnogo lepih uspehov, za katere smo mu tudi mi po pravici hvaležni.

Po tem govoru so šli zborovalci na pokopališče, da se poklonijo pokojnemu velikemu domačinu. V prisrčnih besedah se spominja pokojnika g. Adolf Kapus kot velikega dobrotnika domače občine. Ko ga je »utrudila težka hoja«, si je izbral za zadnji počitek svojo ljubljeno Kamno gorico. Pevci so odpeli »Jamico tiho«, a nato so se podali ljudje večinoma v Društveni dom, kjer so bile širi deklamacije Tomanovih pesmi in pa igra »Berite Novice«.

Tako smo res skromno, a vendar dostojno počastili spomin svojega znamenitega rojaka ter

se mu tako oddolžili za vse, kar je storil za svoj rojstni kraj in ljubljeno Slovenijo.

Kaj je z novimi razredi na osnovnih šolah.

Maribor, 31. avgusta.

Veliko razburjenje je nastalo po kmetskih občinah v mariborski oblasti, ko so dobile povelje, da morajo ustanoviti nove šolske razrede. Ministrstvo zahteva razširitev šol večinoma v krajih, kjer niso podani zakoniti pogoji. Skoro nikjer, kjer so se po naročilu iz Belgrada morali ustanoviti novi razredi, ni dovolj otrok. Če je n. pr. slučajno v I. razredu 51 ali malo več otrok, a v II. in III. razredu samo po 20, 30 ali 40 otrok, pa zahteva ministrstvo za ono število otrok v I. razredu, ki znaša čez 50, nove razrede.

Krajnim šolskim odborom svetujemo sledeče: Šolski odbori naj takoj pošljejo velikemu županu prošnjo, da se ustanovitev novega razreda ukine. Prošnjo naj združijo šolski odbori z uradnim poročilom, da ni dovolj otrok za nov razred. Šolski odbor naj pri velikega župana, da priporoča ministrstvu ukinitve novega razreda na dotični šoli.

Načelnik šolskega odbora naj takoj skliče sejo odbora in naj predlaga sklep, da se potem velikega župana izposluje ukinitve nepotrebne novega razreda. Sestaviti se mora zapisnik in na podlagi zapisnika in sklepa seje se sestavi uradno poročilo in prošnja na velikega župana (prosvetni oddelek).

Med tem pa se začasno sicer odprti nov razred, ki pa se bo po mnenju šolskih strokovnjakov, na katere smo se obrnili za mnenje, morali ukiniti v krajih, kjer za nove razrede ni dovolj otrok.

Zanimivo je, da nepotrebne šolske razrede ni predlagal veliki župan, oziroma prosvetni oddelek, ampak je nek gospod v ministrstvu prosvete na lastno roko sestavil seznam, kjer se »morajo« *ustanoviti novi razredi. Ta gospod je seveda pristaš samostojne demokratske stranke.*

Informirali smo se o celi zadevi in zvedeli, da je ministrstvo prosvete že dne 30. julija samo brez uradnih predlogov velikega župana določilo nove razrede. Radi tega postopanja je prišlo do velike zmešnjave v tej zadevi in tako se je tudi zgodilo, da morajo občine radi dveh ali treh otrok ustanoviti nove razrede.

Mariborski strah ujet.

Letošnje počitnice je dozdaj neznan vlomilec porabil v to, da je vlamjal v zaprta in začasno zapuščena stanovanja. Vlomilca ni bilo mogoče izslediti. Vedelo se je, da bo vedno predrzejši in da se bo ravno s tem ujet. Na drugem mestu poročamo o najnovejšem njegovem ulonu v stanovanje dr. Stermola. Spretni mariborski policaji se je posrečilo, da je vlomilca včeraj izsledil v osebni nekega Pavloviča, ki je stanoval na Tezmem. Na sled so mu prišli na ta način, ker je prodajal ukradeno blago. Da pa je on vlomilec v stanovanje Hladka in Marina, dokazujejo odtiski njegovih prstov in rok in zarez na njegovih prstih, ko je s silo odpiral Hladkovo kaseto. Policija ga je izsledila pijanega v neki gostilni in ga kar spravila na varno. Počitnice je konec, počitniški strah je na varnem.

Slovenci v Italiji

Drzna igra občinskih oblastev na Lastovu.

Proti jesarjem. — Hrvat ne dobi dela. Mohorjeve knjige se plenijo.

Ze večkrat smo se bavili z žalostnimi razmerami, ki vladajo na otokih, ki jih je zasedla Italija. Poudarili smo posebno okolnost, da je anarhija na istrskih in dalmatinskih otokih popolna. Res je, da otoke loči morje od celine, kljub temu pa je več ko čudno, da se v državi, kjer je fašizem izvedel

centralizem do zadnje potence, trpi, da varnostne in občinske oblasti neovirano teptajo zakon in celo posebne naredbe, ki jih izdaja fašistovski Rim. Kar počenja podestat na Lastovu pomeni po našem pojmovanju naravnost izzivanje notranjega ministra, ki je danes Mussolini. Pred dobrim letom je fašistovska vlada izdala zakon, ki reformira jursarske pravice; jursarji, ki hočejo svoje pravice obdržati, morajo napraviti nove prošnje. Notranji minister je kmalu ugotovil, da skušajo nekateri občinski načelniki jursarjem cnemogočiti prijavo njihovih pravic, da bi tako zemljišča pripadla občini. Fašisti so v Istri celo pretepli nekega kmeta, ki je pobiral podpise za skupno prošnjo, in mu dvakrat raztrgali prošnjo; končno je kmet skrivaj odšel na sodnijo v Rovinj in izročil prošnjo. Notranji minister je radi tega izdal posebno okrožnico, ki naroča prefektom, da za vsako ceno ustavijo nezakonito postopanje občinskih oblastev. Prefekti so nato razposlali podrejenim županstvom stroga navodila v smislu okrožnice notranjega ministra. In kaj se danes dogaja na Lastovu? Občinski načelnik je sklical vse jursarje v šolsko dvorano. Na zbrane kmete je imel g. podestat ljubeznjiv nagovor, v katerem jim je svetoval, naj odstopijo jursarske pravice občini. Rekel je tudi, da je prejel od višjih oblastev ukaz, da morajo kmetje vse juse odstopiti občini, drugače bo prišel vladni komisar, ki bo že napravil red. Občinskemu tajniku je nato ukazal, naj prečita ta ukaz. Občinski tajnik je res vzel v roke neki list in pričel čitati ukaz, ki ga je poslalo višje oblastvo! Kmetje so se pri glasovanju izrekli proti prostovoljni odstopitvi jursarskih pravic. Podestat jim je nato nevoljno velel, naj izberejo 14 moških, ki se bodo pogajali s komisarjem. To so kmetje tudi storili. »Ukaz« *je brezdvomno potrjen; iz tega, kar smo zgoraj omenili glede jusov in glede okrožnice notranjega ministra, izhaja, da je izključeno, da bi višja oblastva poslala takšen ukaz. Jaso je torej, da gre za podlo izigravanje dobre vere ubogega ljudstva, ki o komplciranem zakonu ne more biti poučeno; gre pa tudi za izigravanje višjih oblastev in samega notranjega ministra Mussolinija. Kam spada občinski načelnik, bo najboljše vedel notranji minister sam! — Predzrost občinskega načelnika gre celo tako daleč, da je pobral kmetom drva, nasekana v jursarskem gozdu, in jih prodal! — Tudi varnostni organi na Lastovu imajo svoje*

(Dalje.)

KUPUJTE SREČKE II. STADIONSKE LOTERIJE

Glavni dobiček vila »Stadione«, Dén 160.000.—

VOIKA

nasproti
Mestnega
doma.

Gospodarstvo

Proslava jubileja zagrebške zbornice.

Zagreb, 30. avgusta.

Včerajšnja proslava 75. letnice ustanovitve zagrebške trgovske in obrtniške zbornice je bila nad vse sijajna manifestacija zagrebškega in hrvatskega gospodarstva. Na proslavi je bilo zastopano tudi Nj. Vel. kralj Aleksander po gen. Srečkoviču ter prišel je minister trgovine in industrije dr. Spaho. Zastopani so bili častno diplomatski zbor ter izredni in konzularni predstavniki iz Avstrije, Poljske, Bolgarije ter vse domače zbornice.

Prisostvoval je tudi ljubljanski veliki župan dr. Vodopivec, mariborskega velikega župana je zastopal okrajni glavar iz Čakovca, ljubljansko zbornico TOI je zastopal njen glavni tajnik dr. Fran Windischer, ljubljansko borzo njen glavni tajnik dr. M. Dobrila.

Na proslavi je govoril v imenu ljubljanske zbornice njen glavni tajnik g. dr. Fran Windischer, ki je v svojem govoru izrazil iskrene častitke k jubileju ter poudarjal prijateljske odnose med obema zbornicama. Zagrebška zbornica ima za seboj trajne uspehe in Slovenci so v najtežjih časih narodne borbe prihajali iskati utehe, sveta in podžiga v kraljevi Zagreb.

Izročil je tudi dar ljubljanske zbornice: sliko Bleda, umotvor slikarja Jame v lepem okvirju, ki ga je izdelal Götzl. Slika ima napis: »Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani svoji odlični posestnici ob 75. letnici njenega obstoja.« Tudi druge zbornice so dale lepa vozila: sarajevska predsedniško kladivo, osiješka preds. verižico itd.

Zlato.

Iz revije »Wirtschaft und Statistik« posnemamo sledeče zanimive podatke o zalogah ter gibanju zlata:

Pod zalogami zlata je razumeti samo ono zlato, ki se nahaja pri notnih bankah, ki služi kot kritje za izdani papirnat denar ali pa se nahaja kot kovan denar v prometu.

Zaloge znašajo na celem svetu 44.6 milijard mark po stanju koncem leta 1926, kar pomeni, da so se v teku leta 1926 povečale za 1.4 milijarde mark, kar je približno letna produkcija zlata. Vendar pa je gotovo, da vse producirano zlato ni šlo za denarno politične svrhe, ampak se ga je mnogo porabilo v industrijske svrhe. Da pa so zaloge zlata narasle, je pripisovati reorganizaciji dela evropskih in ameriških veljav, ki je pritegnila zlato iz raznih skričališč. Skupno so torej znašale zaloge koncem lanskega leta 44.574 milijonov mark, 1925. 43.166, 1924. 41.956 in leta 1913. 41.267 milijonov mark. Od vsega zlata se je nahajalo lani v blagajnah 41.249 milijonov, v prometu 3325 milijonov. Leta 1913. je bilo razmerje: blagajne 24.336 milijonov, obtok 16.981 milijonov.

Kako se je razdelilo zlato po posameznih kontinentih, kažejo sledeče številke za leto 1926. (v oklepaju podatki za leto 1913.):

Evropa 33 (58.8), Amerika 52.1 (25.7), od tega Unija 42.4 (19.2), Azija 11% (11%), celo britansko carstvo 16.7 (21.6) %.

Sledeče države so imele zlata leta 1926. (v oklepaju leta 1913.) v odstotkih:

Unija 36 (18.3), br. Indija 17.6 (8.5), Anglija 6.4 (11.3), Francija 5.7 (13.6), Japonska 5.3, Spanija 3.9, Argentinijska 3.7 (2.7), Nemčija 3.6 (9.6), Avstralija 2, Kanada 1.8. Zanimivo je to, da ima Argentinijska relativno največ zlata: leta 1926. 247 mark na prebivalca, pred vojno 232 mark.

Največ zlata porabi britska Indija: med vojno in po vojni je prišlo vanjo za 5 in pol milijarde mark zlata. Samo lani je bil uvoz zlata večji kakor izvoz za 475 milijonov mark. Vse to zlato pa ne pride v obtok in danes moremo računati, da ima Indija za 8 milijard mark zlata.

Tržno poročilo.

Hmelj. Nürnberg, 29. avg. Dovozi s kmetov 10, po železnici 180 bal. Promet 60 bal. Cene za tržni hmelj 155—255, za halertauski 230—285, vitemberski 300 mark. Tendence mirna.

Usnje in kože. Cene kozam in usnju so ta teden napram prejšnjemu poskočile za 5%. — Na zagrebški borzi notirajo (v oklepaju prejšnji teden) za kilogram: vaches pol tue. I. lahke 51—55 (49 do 53), srednje 53—57 (51—55), težke 55—57 (53 do 55), croupons I. lahki 63—66 (60—63), težki 68 do 72 (65—69), vratovi lahki 36—38 (35—37), težki 32—34 (31—33), okrajni lahki 81—84 (80—83), težki 84—86 (82—89), jermenski 81—84 (80—83), (92—97), kravine svetle 87—94 (83—90), črne 85 do 90 (81—86), pitlingi 2 do 3 kg svetli 103—114 (99—109), črni 97—109 (93—104), blank 70—74 (67 do 71), za kvadrat krajovi boks 14.70—19.95 (14—19), Calcutta 11.55—16.80 (11—16), teležji boks 16.80 do 24 (16—23).

Program 5. kongresa gospodarskih korporacij v Beogradu. Za 5. kongres gospodarskih kongregacij, ki se vrši 3. in 4. septembra v Beogradu, je doleten sledeč dnevni red: 3. septembra plenarna seja: Otvoritev, volitev sekcije za cenitev izvoza, produkcija in izvoz tobaka, (ref. trg. zbornice iz Skoplja, Sarajeva in Splita), mletje pšenice (ref. Centrala ind. korporacij); 4. septembra, plenarna seja: Rudarski zakon (ref. belgajska ind. zbornica ter zbornice Ljubljana, Sarajeva in Splita). Volitev odbora za redigiranje resolucij; ob 5. popoldne: Poročilo sekcije za cenitev izvoza, predlogi resolucij in sklep.

Izvoz iz Vojvodine. Novosadska zbornica cenil izvoz v kampanji 1927-1928 iz Vojvodine na 2093 milijone Din, od tega iz Bačke 1219 in iz Banata za 784.4 milijona Din. Glavni izvozni predmet bo koroza 451.350 ton za 902 milijona Din, pšenica

141.400 ton za 424.2 milijona Din. Ječmena, rži in ovsna ne bodo izvažali, krompir pa celo uvažali (500 ton za 2 milijona Din). Nadalje se bodo izvažale iz Vojvodine večje količine spirita, vina, grozdja, koprle, konj, goved, prašičev, perutnine, jaje, mesa, masti, kož, perja, paprike, vrvarskih izdelkov, svile itd.

Švicarska centrala za pospeševanje trgovine. Pred kratkim se je osnovala v Curihu potom fuzije institucij »Schweizerisches Nachweissbureau für den Bezug und Absatz von Waren« v Curihu in »Bureau Industriel« v Lausanni večje podjetje z naslovom: Švicarska centrala za pospeševanje trgovine. Ta institucija, ki je subvencionirana s strani švicarske konfederacije, raznih javnih korporacij, osrednjih organizacij trgovine, obrta, poljedelstva in industrije in končno tudi privatnih podjetij ima tudi na letošnjem zagrebškem sejmu svojo uradno informacijsko pisarno, ki ima namen, da z informacijami podpira zblizanje trgovskih krogov Švice s trgovskimi krogi naše države.

Uvoz v Italijo in tranzit lesnikov v lupinah. Neglede na to, da so se vesti, ki so se širile na tržaškem trgu in tudi po drugih inozemskih trgih glede prepovedi uvoza lesnikov v Italijo, ponovno demantirale, so juže s strani neinformiranih še vedno, da je italijansko ministrstvo za narodno gospodarstvo prepovedalo uvoz in tranzit lesnikov v lupinah. Da se pojasni položaj, obvešča Trgovska in obrtniška zbornica v Trstu vse zainteresirane, da vsebuje ministrski dekret z dne 3. marca 1927 listo predmetov, kojih uvoz v Italijo in tranzit preko italijanskega teritorija je iz sanitarnih ozirov prepovedan, da pa ta dekret ne vsebuje nikakršne omejitve glede lesnikov v lupinah.

Mednarodni velesejem v Frankfurtu. Za mednarodni velesejem v Frankfurtu na M. je naše prometno ministrstvo dovolilo 25% popust na normalnih prevoznih cenah za posetnike in razstavljalce sejma, ki se vrši od 18. do 21. septembra t. l. Popust velja od 16. do 23. septembra t. l. za vse vlake razen »SOE«. Na podlagi sejske legitimacije kupijo posetniki velesejma pri odhodu odnosno ob prehodu naše meje 1½ vozne karle, ki velja tudi za vožnjo nazaj, ako s potrdilom sejske uprave na legitimaciji dokažejo, da so posetili sejma. Legitimacije sejske uprave morajo biti tako pri vožnji tja, kakor nazaj žigovane s postajnim žigom. Za razstavljenno blago veljajo popusti, predvideni v tarifi Del. II. odsek B XIII.

Velesejem v Smirni se vrši od 4. do 20. septembra t. l. Pravila velesejma so interesantno v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo na vpogled.

Za izvoznike v Turčijo. Konzulat turške republike v Beogradu obvešča Zbornico, da mora biti vse blago, ki se izvažja iz Jugoslavije v Turčijo, opremljeno s spritevalom o izvoru blaga, potrjenim od turškega konzulata v Beogradu.

Mednarodna razstava za vrinarstvo. V Bruslju se vrši od 10. do 18. septembra t. l. mednarodna razstava za vrinarstvo.

Borza

Dne 31. avgusta.

DENAR.

Privatne ponudbe se nadaljujejo. Praga je bila danes zaključena v Ljubljani po 168.475, nadaljeje privatno blago tudi po 168.45 in našlo plasmama. Neenotna je bila Italija. Zaključena je bila po 308.75 in 309.30; promet v devizi Trst je znašal 30.000. Berlin je še vedno evrst. Narodna banka je danes dajala Curih po 10.955 ter London. Promet je bil večji kakor včeraj; največ v devizah Curih, Newyork in London.

Ljubljana. Devize: Berlin 13.52—13.55 (13.53), Curih 10.94—10.97 (10.955), Dunaj 7.98875—8.01875 (8.00875), London 275.85—276.65 (276.25), Newyork 56.65—56.85 (56.75), Praga 168.07—168.87 (168.47), Trst 308—310 (308.75—309.50, 308.75).

Zagreb. Berlin 13.515—13.545, Curih 10.94—10.97, Dunaj 7.9884—8.0184, London 275.85—276.65, Newyork 56.65—56.85, Praga 168.05—168.85, Trst 308.19—310.19.

Curih. Beograd 9.13, Amsterdam 207.80, Berlin 123.41, Budimpešta 90.70, Bukarešt 3.21, Dunaj 73.00, London 25.215, Newyork 513.625, Pariz 20.835, Praga 15.37, Trst 28.20, Sofia 3.75, Varšava 58, Madrid 87.51.

Trst. Beograd 32.35—32.40, Dunaj 259, London 89.32—89.40, Newyork 18.34—18.37, Pariz 71.75—72.05, Praga 54.475.

Dunaj. Devize. Beograd 12.48, Kodanj 189.90, London 34.48, Milan 38.57, Newyork 709.30, Pariz 27.81, Varšava 79.24, Valute. dolarji 707.10, francoski funt 27.81, lira 38.57, dinar 12.49, češkoslovaška kruna 21.01.

Praga. Devize: Lira 183.50, Zagreb 59.42, Pariz 132.44, London 164.0750, Newyork 33.7475.

Dinar: Newyork 176.12, London 276.15, Berlin 7.40.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. Celjska 197—199, Ljublj. kreditna 140 den., Merkanilina 50 bl., Praštediona 850 den., Kred. zavod 160 den., Ruše 260—270, Kranjska ind. 365 den., Vevče 135 den., Slavnica 56 den., Sešir 104 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 86.25, agrari 50.25—50.50, vojna odškodnina 354—355, okt. 359, Hrv. esk. 91—91.50, Hipobanka 55—56, Jugobanka 91, Praštediona 850, Ljublj. kreditna 140—147, Sečera na 500—510, Slavonija 14—16, Trbovlje 455—465, Vevče 135—145.50, Drava 570—600.

Dunaj. Podon. savska-jadran. 78.50, Zivno 95.50, Hrv. esk. 11, Alpine 46.75, Leykam 12.35, Trbovlje 58, Kranjska industr. 44, Gutmann 32, Slavonija 1.81.

BLAGO:

Ljubljana. Les: Bukovo oglje suho, vijano, rinfuza, fko vag. naklad post. 2 vag po 77, bukova drva cepanice, fko vag. naklad. post. 2 vag. po 19.50, bukova drva metrska z do 10% okroglice, fko vag. meja, 2 vag. 22; išeke se: bukovi plohi, suhi, nežamani od 40—100 mm. od 2.50 šir. od 20 cm. fko vag. naklad. post. 420 den.; zaključki 24 vag.; tendence neizpremenjena.

Dež. pridelki (slov. post. plač. 30 dni, dob. prompt; vse samo ponudbe): pšenica bačka 78—79 kg, 2% ml. tar. 344.50—352, bačka 78—79 kg, 2%, za september 347—349.50, sremenska 78 do 79 kg, 2% ml. tar. 337—339, slavonska 78—79 kg, 2% ml. tar. 334—339, koroza bačka nav. tar. 250—255, bačka, ml. tar. 245—250, moka fko Ljubljana pri odjemu celega vagona, plačilo po prejemu 500; zaključki ni bilo; tendence neizpremenjena.

Novi Sad. Pšenica bačka 78—79 kg, 297.50—300, sremenska 78 kg, 295—297.50, ječmen bački, 65 do 66 kg, 200—265, sremenski 65—66 kg, 200—205, oves bački 202.50—205, sremenska pariteta Beograd 215, koroza bačka 200—202.50, banatska okrogla 202.50, sremenska 200—202.50, moka 0 g bačka 437.50—440, št. 2 bačka 417.50—422.50, št. 5 bačka 387.50—392.50, št. 6 bačka 340—345, št. 7 bačka 275—280, otrobi bački v jutu vrečah 185—190, sremenski 182.50—185. Tendence mirna. Promet: 11 pšenice, 21 koroze, 1 moka, skupaj 33 vagonov.

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „ŽENSKA HVALA“
Izprati s Schichtovim TERPENTINOVIM MILOM.

Knjige in revije

LAFTARJEVE RACUNICE ZA OSNOVNE SOLE V NOVI IZDAJI.

Knjigarna Ig. Kleinmayer & Fed. Bamberg, dr. z o. z. v Ljubljani je ravnokar izdala troje Lavtarjevih računice za osnovne sole, ki jih je predelal Ljudevit Černež, in sicer: računsko začetnico (računanje v obsegu od 1 do 20), cena 18 Din, računice za osnovne sole, I. stopnja, 2. šolsko leto (računanje v obsegu od 1 do 100), cena 16 Din, in računice za osnovne sole, III. višja stopnja (praktično računanje), cena 23 Din.— V vseh treh računih je izključeno vsako mehaniziranje; nasprotno pa zajemajo snov iz najbližje otroške okolice in vseskozi vpoštevajo praktične potrebe. Posebno vsebino bodo učenci I. razreda računsko začetnice; zakaj Dragotin Humek in Josip Poljanec sta jo opremila z umetniškimi barvnimi slikami, ki izbornu ponazorujejo pojme števil in računsko operacije. — Slovensko učiteljsko je avtorju Černežu lahko hvala, da mu je s svojim globoko znanstvenim in metodično dovršenim delom olajšal težavni in v marsičem suhoparni pouk v računstvu.

*

Savremena Opština, časopis za privredno-socialno i kulturno unapredjenje grada i sela kao i samouprava u opšte. — Štev. 6—7, ki je pravkar izšla, je domalega cela posvećena prestolnici — Beogradu, čegar zgodovino in razvoj prinaša v besedi in sliki. Izjemo delajo le trije članki: Dr. Miloslav Stojadinović: Samouprave kao pioniri napretka; dr. H. F. Ulrichsen: Opštinska samouprava u Danskoj in uredniški članek: O gradjeviniskim propisima. Zvezku je priložen apel na čitatelje, to je na občine, da poravnajo naročnino, ki se je za lansko leto malim občinam znižala na 100 Din; drugače znaša naročnina 200 Din. Uredništvo in uprava časopisa, ki je tiskan največ v cirilici, je v Beogradu, Kralja Milutina ul. br. 58.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI priporoča gg. katehetom sledeče knjige:

Bopp L., Das Jugendalter und sein Sinn. Eine Jugendkunde zur Grundlegung der Jugendführung. 340 str., vez. 112 Din.
Dauerböck P. J., Das Wort Gottes an die Kleinen. Kinder-Homilien auf alle Sonn- und Festtage nebst Gelegenheitsansprachen. 159 str., nevez. 30 Din.
Dörner K., Die Stunde des Kindes. Kinderpredigten. 284 str., vez. 94.50 Din.
Fahnenbruch F., Kinderpredigten. 73 str., vez. Din 32.50.
Fahnenbruch F., Der Gottesdienst des Kindes. Ansprachen über das religiöse und sittliche Leben des Kindes. 104 str., nevez. Din 35, vez. Din 46.
Gatterer M. S. J., Kinderseelsorge. 222 str., nevez. Din 75.
Gatterer M. S. J., Katechetik. 656 str., nevez. Din 168.
Gürtler E., Vollständige Katechesen für das erste Schuljahr. 183 str., nevez. Din 20.50.
Heiser H. A., Die Frühkommunion der Kinder. Praktische Anleitung für Priester, Eltern und Erzieher. 133 str., nevez. Din 41.
Hoffmann, Handbuch der Jugendkunde und Jugendzuehung. 416 str., vez. Din 98.
Mosterts K., Jünglingsseelsorge. Ziel und Aufgaben einer planmäßigen Seelsorge für die heranwachsende männliche Jugend. 349 str., vez. Din 108.
Köhn J., Saat und Ernte. Lebenskundliche Besprechungen zur Einstellung der jugendlichen Selbsterziehung auf dem Familienberuf. 169 str., vez. Din 50.
Mayer Dr. H., Katechetik. 179 str., vez. Din 52.
Ries Dr. J., Katholische Lebensführung. Gedanken für Fortbildungsschule und Christelehre. 230 str., vez. Din 65.
Um Sitte und Sittlichkeit. Ein Kommentar zu den Katholischen Leitsätzen und Weisungen zu Selbsterziehung auf den Familienberuf. 169 str., vez. Din 60.

Orel

V nedeljo, 4. septembra bo v Planini pri Raketu celodnevna orlovska prireditve. — Bog živi!

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 31. avgusta 1927.

Višina barometra 308.8 m

Opazovanja	Barometer	Temperatura v °C	Rel. vlažn. v %	Veter in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavin		Kajalo temp.	Kajalo temp.
						ob opazovanju	v mm do 7h		
Ljubljana (dvorec)	7	763.0	18.4	80	W 2	6		24.8	16.0
	14	762.2	24.8	53	E 3	8			
	21	764.5	19.8	85	NE 1	8			
Maribor		763.0	19.0	90	NW 6	10	dež	1	24 17
Zagreb		762.7	19.0	93	SW 2	10		4	25 18
Beograd	8	760.8	15.0	91	NW 1	8			22 13
Sarajevo		762.6	14.0	92	minno	10	dež	5	— 15
Skopje		760.7	16.0	86	mirno	10			24 13
Dubrovnik		759.4	20.0	68	mirno	9	dež	1	25 12
Split		760.0	23.0	63	N 8	7			28 21
Praga	7	768.6	15.0	—	mirno	10			27 13

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajska vremenska napoved za 1. september: Ob vzhodnem robu Alp bržkone izboljšanje, sicer pa malo izpremembe.

Moderni svet Ljubljane zahteva modernih oblačil.

Ker hočemo tej upravičeni zahtevi popolnoma vstreči, smo preselili svojo trgovino damske konfekcije ter konfekcije za gospode v Stritarjevo ulico šte. 9 (vogal pri frančiškanskem mostu) kjer

otvarjamo novo trgovino najmodernejše konfekcije ter modnih potrebščin za gospode in dame.

O linem okusu, izdelku, kakovosti ter o naših nizkih cenah, prosimo cenjeno občinstvo, da se osebno prepriča v novih naših trgovskih lokalih in izložbah.

Pri nas je odslej najugodnejši nakup najmodernejših in najelegantnejših oblačil ter modnih potrebščin za gospode in dame.

Vabimo!

Fran Lukić, Stritarjeva ulica šte. 9.

Vabimo!

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

ABSOLVENTINJA
drž. dvorazr. trg. šole, išče mesta v trgovini ali pisarni. V začetku gre tudi zastoj. Naslov po ve uprava pod št. 6775.

Deklica (z deželo), stara 15 let, pridna in poštena, že izurjena v kuhanju, želi takoj stopiti v službo pri dobri kršč. družini, najrajši v Ljubljani. Naslov v upravi: šte. 6785

Upokojenec

44 let star, išče službo kot delovodja, skladiščnik, oskrbnik, vratar ali kaj sličnega; gre tudi na deželo. — Reflektira za službo tudi v strojar. tovarni, ker je izkušen strojar. Govori in piše slov., nem., ital. in srbohrvat. Ponudbe na upravo pod št. 6778.

Proste službe

Vajenec ali vajenka
pošten in zdrav, se sprejme pri tvrdki L. MUC - KOLONIALE - Ljubljana, Vodnikov trg 2. 6797

VEČ VAJENCEV
sprejme D. MARINKO, urar, Ljubljana, Florjanska ulica 31.

Dijaki

Sprejem 2 DIJAKA
z vsjo oskrbo. - Naslov v upravi lista pod št. 6755.

NA STANOVANJE
sprejem 2 dijaka. - Kastelic, Karlovska cesta 15.

1-2 DIJAKA
nižješolca, se sprejemata na hrano in stanovanje. Električna razsvetljava. Naslov v upravi »Slovenca« pod šte. 6774.

DVA DIJAKA
(nižješolca) vzamem na stanovanje in hrano. — Cenj. ponudbe na Fani Bojc, Kočevje 6. 6576

ZA DIJAKE
nudi po izvanredno nizki ceni dobro hrano brezalkoholna jedilnica pri Mariji Pevec, Medvedova cesta 9, Spod. Šiška, v bližini gorenj. kolodv.

Stanovanja

Opremljena SOBA
z električno razsvetljavo se odda s 15. septembr. Naslov v upravi: št. 6804

DVA GOSPODA
ali gospodični se sprejme na stanovanje. Maribor, Aleksandrova c. 44-III.

Solid. gospoda
sprejem na stanovanje v Sp. Šiški. Naslov po ve uprava »Slovenca« pod številko 6777.

2 PRAZNI SOBI
iščem za shrambo pohištva v mestu. Plačam naprej ali dam posojilo. Ponudbe na upravo pod št. »Pohištvo« 6801.

Zastoj

dobite danes žal prav malo ali nič, vendar pa morete že za **3 Din** naročiti oglas za Slovenca, ako ne obsega nad 6 besedi. — Malo večji oglas od 5 Din dalje. Več o tem pove cenik za oglase, ki ga brezplačno pošlje vsakomur upravništvu

Pouk

CHRISTOFOV
učni zavod, Ljubljana
vpišuje se ves avgust in september na Domobranski cesti 7/I. — Vpisnina 10 Din, mesečna šolnina 100 Din, revni gojenci imajo popust. Šolsko leto prične 1. oktobra. Zavod preskrbuje službe.

Vnajem

ODDA SE za 1. november 1927 v Ljubljani, sredina mesta — VEČJI trgov. prostor
obstoječ iz dveh lokalov, skladišča in pritliklin. — Ponudbe na upravništvu »Slovenca« pod št. 6666.

Malo kmetijo

v prometnem kraju, vzajem v najem, kjer bi izvrševal tudi krojaštvo, evt. prevzajem mežnarjo pri župniji ali večji podružni. Ponudbe upravi pod: »Krojač« 6773.

Kdoprodaje

Staro železo
in kovine kupuje FR. STUPICA, železnina v Ljubljani. 6744

Gospodstvska cesta 5
plačuje

rdeč fižol Din 4—
prepeličar " 4—
mandalon " 3-50
suhe gobe do " 70—
vinski kamen " 7—

Večje množine
po dogovoru.

Inserirajte v
»Slovenca«

Najboljše šolske violine,

Alfonz Breznik-u
Ljubljana, Mestni trg 3 (poleg magistrata).

Ženitbe

Uradnik
28 let, bi poročil pošteno gospodično z nekaj premoženja. Resne ponudbe na upravo lista pod: »Ženitev«.

Kdakupi?

Damsko kolo
dobro ohranj., prodam. Naslov v upravi: št. 6760.

Po zelo ugodni ceni prodam 2 dobro ohranj. kočiji.

Fran Ravnikar, lesna industrija, Ljubljana, Linhartova cesta 25. 6708

Na prostovoljni

JAVNI DRAŽBI
se bo prodajalo dne 2. septembra 1927 ob 10. uri dopoldne v pisarni g. notarja Hudovernika, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 6: Novozidana hiša v Ljubljani, Illova št. 37 s ca. 5000 m² velik. zemljiščem, gospodarsk. poslopjem in šupo. Izklicna cena 60.000 Din. Takoj je plačati polovica kupnine. Kupci so vabljeni. 6714

Več mladih

PRAŠIKOV
prvovrstne pasme, ima naprodaj F. ŠKER-JANEC — p. Radomlje.

ŠIVALNI stroj »Singer«, nov, pogrezljiv, **PISALNI stroj »Mignon«**, **DECI-MALKA** za 1000 kg in trpežno **KOLO** Jagrad, radi odpočitovanja poceni prodam. Naslov v upravi lista pod številko 6802.

RAZPRODAJA

pohištva (omar, posteli, stolov, miz), posteljnine in gospodinskih predmetov bo v soboto, 3. septembra t. l. ob 9 dopoldne v Ljubljani, Metelkova ulica 1 (nasproti cerkvi Jezusov. Srca).

Nasa obit

Lanene tropine in druga krmila nudi najceneje **A. VOLK, LJUBLJANA** Resljeva cesta 24, veletrgovina žita in mlevskih izdelkov.

Stavbno podjetje **ACCETTO & drugovi** družba z o. z. Maribor, Koroševa ul.

vsja godala, potrebšnine in strune dobite le pri muziku-strokovnjaku bivšem učitelju Glasbene Matice

Alfonz Breznik-u
Ljubljana, Mestni trg 3 (poleg magistrata).

Gramofonisti!

Vsa popravila vseh vrst gramofonov in drugih različnih godbenih aparatov izvršim, če je le mogoče, še isti dan. Peresa, zobna kolesa in različni posamezni deli so vedno v zalogi. 6782

A. Rasberger

Ljubljana,

Tavčarjeva ulica šte. 5.

Z dežele prinesena popravila izvršim, če je le mogoče, še isti dan. Peresa, zobna kolesa in različni posamezni deli so vedno v zalogi. 6782

SNEŽNE ČEVLJE

sprejema v popravilo vsled bližajoče se sezone že sedaj tvrdka M. Trebar, Sv. Petra cesta 6, in Prešernova ulica 30.

DR. JUG

ne ordinira

do 19. sept. t. l.

Zahvala in priporočilo.

Cenjenemu občinstvu uljudno nezanjam, da sem danes 1. sept. t. l.

restavracijo »Lloyd«

na Sv. Petra cesti št. 7

oddal g. Franu Bučarju.

Zahvaljujem se vsem dragim gostom za ljubeznivo naklonjenost in simpatije ter jih prosim, da svoje zaupanje prenesejo tudi na sedanjega restavraterja.

V Ljubljani, 1. septembra 1927.
Z vsem spoštovanjem
Rudolf Müller.

Čast mi je cenj. občinstvo vljudo obvestiti, da sem 1. septembra t. l. prevzel dobro znano

restavracijo »Lloyd«

na Sv. Petra cesti šte. 7

katero bom vodil solidno in pošteno postrežajoč cenj. občinstvo s pristnimi in domačimi in tujimi vini ter vedno svežim pivom. Skrbel bom za prvovrstno kuhinjo in prost. cenj. občinstvo, da izkaže tudi meni svoje zaupanje ter me počasti s svojim obiskom.

V Ljubljani, 1. septembra 1927.
Z vsem spoštovanjem
Fran Bučar.

Tužnim srcem naznanjava vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je najina zlata mamica, gospa

Matilda Janša

posestnica in gostilničarka

v torek dne 30. avgusta, previdena s svetimi zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v četrtek dne 1. septembra 1927 ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Dovje, dne 30. avgusta 1927.

Ing. Janko Janša, Joško Janša, sinova.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša iskreno ljubljena in skrbna soproga, mati in sestra, gospa

Marija Majdič roj. Planinšek

soproga gostilničarja in posest. v Levcu pri Celju

v ponedeljek dne 29. avgusta ob 11. uri ponoči, v 31. letu starosti, po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb blage pokojnice se bo vršil v sredo dne 31. avg. 1927 iz hiše žalosti v Levcu na okoliško pokopališče v Celju. Sveta maša zadušnica se bo brala v farni cerkvi v Celju v četrtek dne 1. septembra 1927.

Drago pokojnico priporočamo v blag spomin, Levec - Celje, dne 29. avgusta 1927.

IVAN MAJDIČ, soproga in ostali sorodniki. JUSTI in VALČI, otroka

Stiskalnice in mlinci za sadje in grozdje, kotli za žganje

po najnižjih cenah pri tvrdki

Fr. Stupica, Ljubljana,
Gospodstvska cesta šte. 1.

Granitni tlakov. material

JE NAPRODAJ — pripraven za tlakovanje cest, tovarn, dvorišč, prelazov etc. Material ima kreme žile ter se zaradi tega poceni odda. — Pojasnila daje OSKRBNISTVO KNEZA WINDISCH-GRAETZA v SLOV. KONJICAH, kjer je tudi material na ogled. 6783

Viničarja

ra b i m o za naše posestvo blizu Celja, z nastopom 1. novembra t. l. Reflektira se samo na prvovrstne moči, oženjene, z dolgoletnimi spričevali. Prednost imajo oni, ki se razumejo na sadjerejo in malo na cvetlični vrt. Plača po dogovoru. Ponudbe na Fil. Deutscha sinovi, ZAGREB.

Izbira obutve

za dijake in dijakinje ter šoloobvezne otroke sploh je izpopolnjena!

Starši, varuhi in gospodinje,

kupujte samo »DOKO« čevlje, ki so danes najtrpežnejši in najcenejši domači izdelek!

Trgovina »Doko«, Prešernova 9
IVAN ČARMAN (na dvorišču).

Ceneje kot pri

RAZPRODAJAH

se dobi vsakomurino manufakturno blago sanio pr

TRPIN, MARIBOR, Glavni trg šte. 17

Tudi v Vaši kuhinji ne sme manjkati znamenitih priprav za vkuhanje originalne znamke

WECK

Po zelo ugodnih cenah jih dobite pri Tovarniški zalogi »WECK«, Ljubljana, Krekov trg 10, I. n. (Tvrdka Fructus).

Celje:

Josip Jagodič.

Maribor:

Carl Lotz.

Bolničarja

sprejme Bratovska skladišnica v Trbovljah. Reflektira se na zdravo osebo krepke konstitucije, ki je voljna opravljati vsako delo. Brezplačno stanovanje in hrana v bolnici. — Ponudbe, opremljene z opisom dosedanje prakse, prepisi izpričeval in plačilnimi zahtevami je poslati do 10. septembra 1927 »Krajevni bratovski skladišnici« v Trbovljah. 6799

Za dijake!

Dobro hrano

nudi po izvanredno nizki ceni Brezalkoholna restavracija »Pri Zvezdi«, v bližini državne mostu — MARIBOR.

Tužnim srcem sporočam vsem sorodnikom in znancem žalostno vest, da je moj dobri soprog, stric in svak, gospod

Aleksander Hochleitner

čevljarski mojster

danes, dne 31. avgusta t. l. po daljši in mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 2. septembra t. l. ob 5 popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra nasip 71, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 31. avgusta 1927

Terezija Hochleitner,

žalujoča soproga.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.